

Praktikum: Růst a vývoj rostlin

Vývoj a funkce samčího a samičího gametofytu

Blok III

Alena Náprstková

Pavel Jelínek

Úlohy

1. Organely v pylu a pylových láčkách
2. Jak atraktivní jsou vajíčka?
3. Aktivita promotorů v gametofytu
4. Vývojové mutace pylu

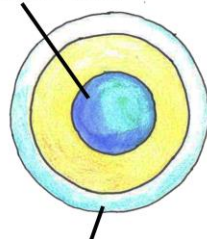
Vývoj samčího gametofytu

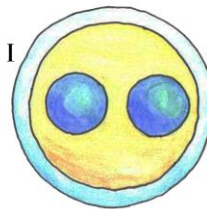
MIKROSPOROGENEZE

MIKROSPOROCYT

JÁDRO (2N)

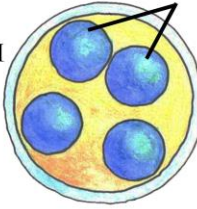

MEIÓZA I

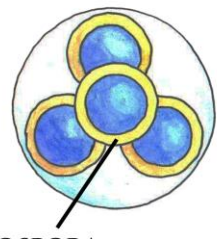

MEIÓZA II

HAPLOIDNÍ JÁDRA (1N)

TETRÁDA

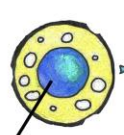

MIKROSPORA

MIKROGAMETOGENEZE

MIKROSPORA
PO UVOLNĚNÍ

POLARIZOVANÁ
MIKROSPORA

VAKUOLA

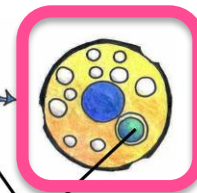
PMI

VEGETATIVNÍ JÁDRO

DVOJBUNĚČNÝ PYL

TROJBUNĚČNÝ PYL

PMII

VEGETATIVNÍ JÁDRO

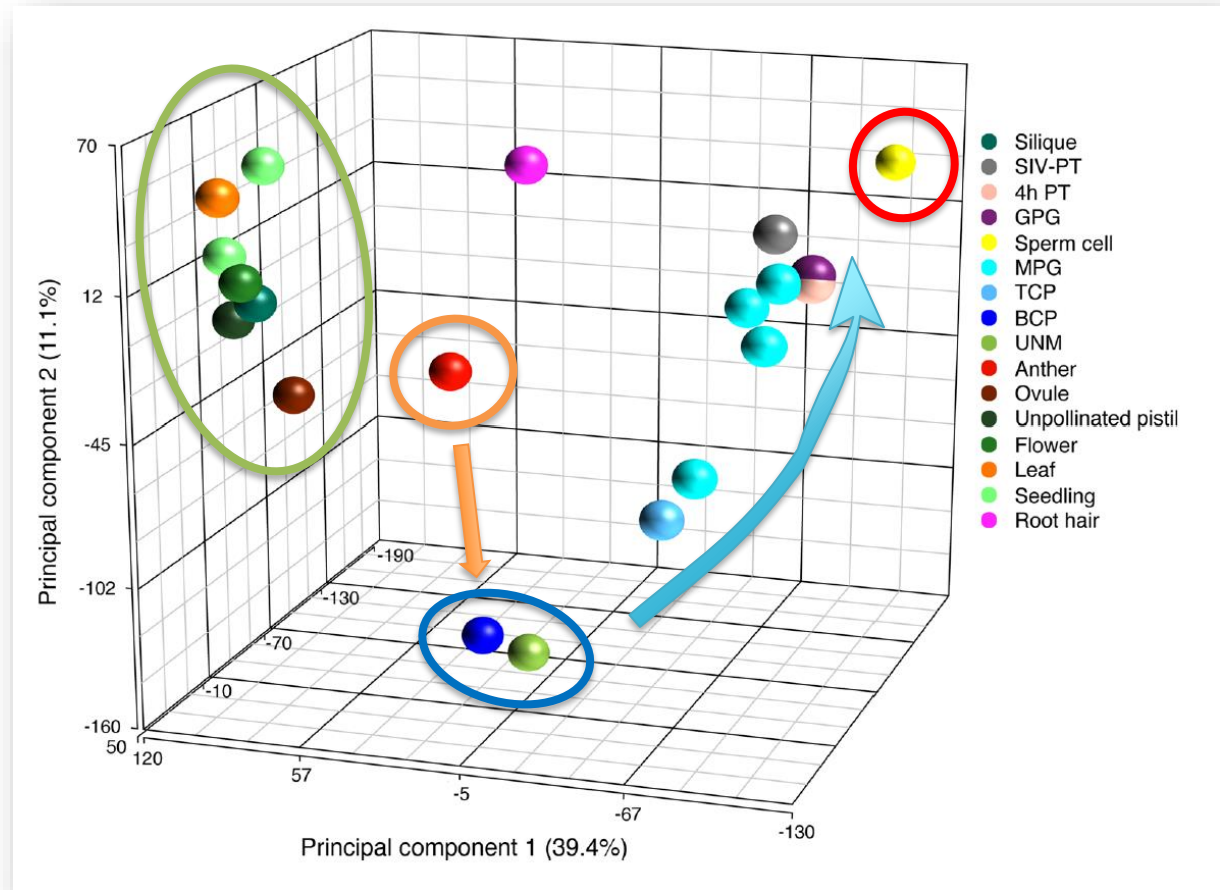
SPERMATICKÉ BUŇKY

Porovnání transkriptomů pletiv

Vývoj pylu doprovázen
razantními změnami
genové exprese

Unikátní složení
transkriptů ve
spermatických buňkách

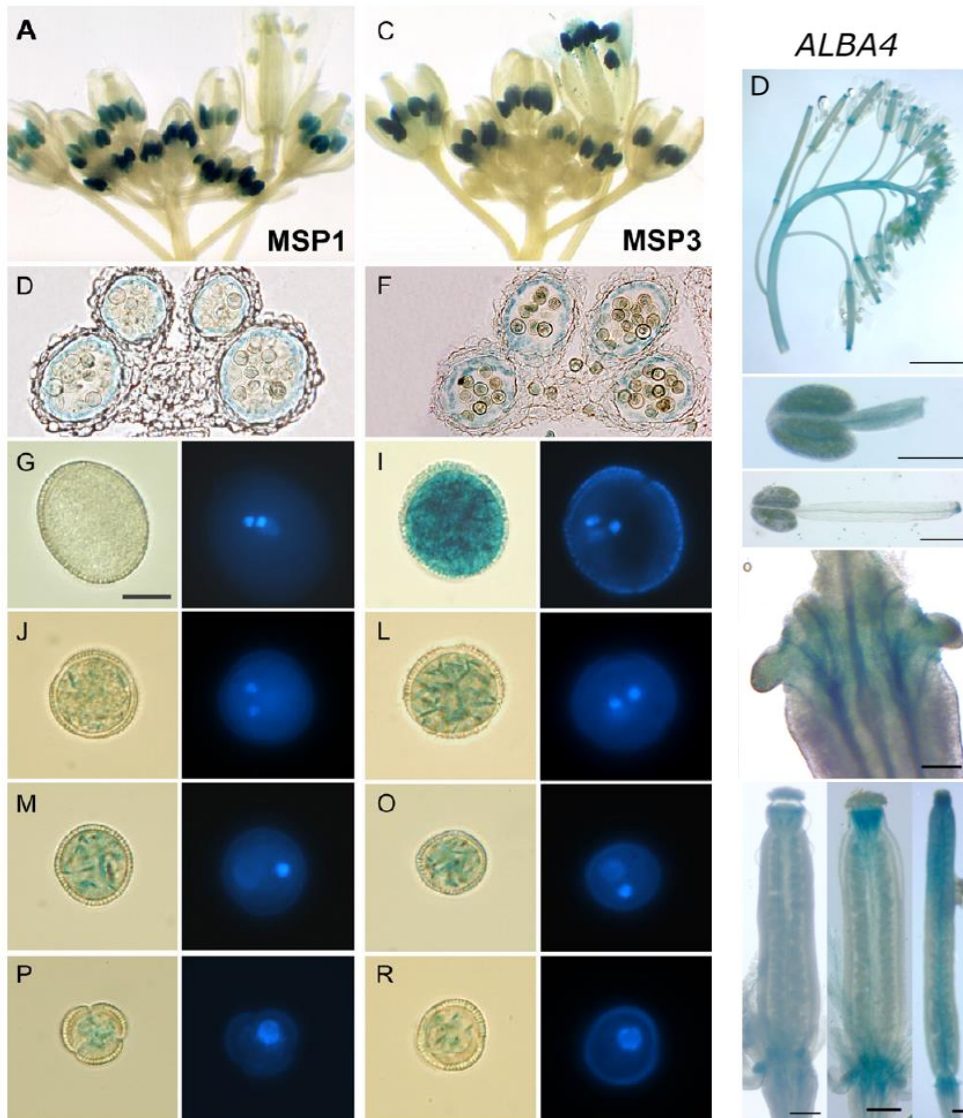
Transkriptom vyvíjejícího
se pylu a zárodečné linie
výrazně odlišný od
transkriptomu sporofytu

3. Aktivita promotorů v gametofytu

Barvení GUS

Cílem bude sledovat expresi reportérového genu GUS pod kontrolou promotoru Lat52 v orgánech květenství.

Honyš et al. 2006; Identification of microspore-active promoters that allow targeted manipulation of gene expression at early stages of microgametogenesis in *Arabidopsis*,
Náprstková et al. 2021; Characterization of ALBA family expression and localization in *Arabidopsis thaliana* generative organs

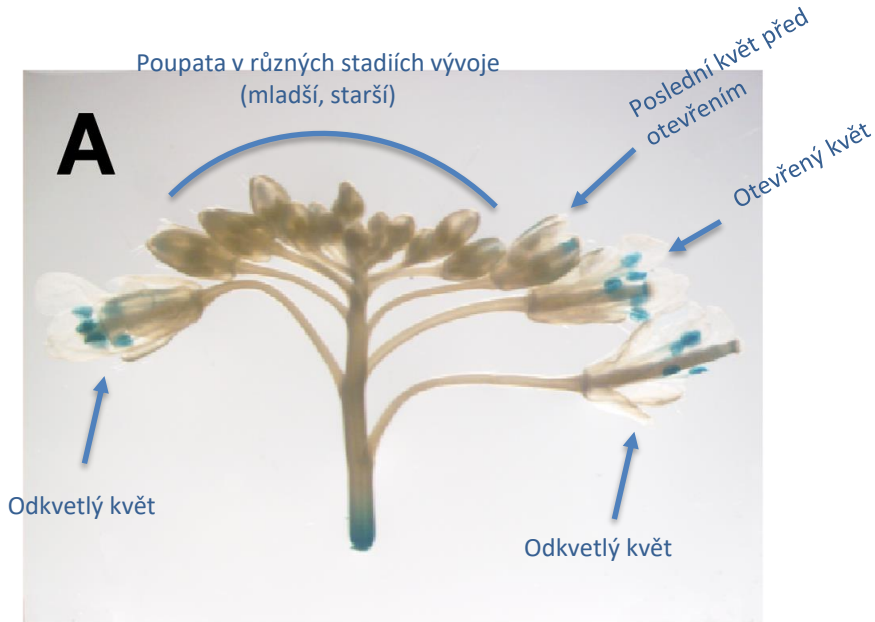
3. Aktivita promotorů v gametofytu

Budeme provádět expresní analýzu promotoru:

proLat52::GUS

Cílem bude sledovat expresi reportérového genu GUS pod kontrolou promotoru Lat52 v orgánech květenství.

Barvení GUS

Ilustrační obrázek květenství huseníčku po barvení GUS (promotor MYB97).

1. Podrobně popište aktivitu pomotoru v květenství huseníčku (přibližné stáří květu, orgán/pletivo podle ilustračního obrázku). Kde je aktivní GUS?
2. Porovnejte aktivitu/intenzitu zabarvení vzorku nesoucího reportérový gen GUS s kontrolním vzorkem.

1. Organely v pylu a pylových láčkách

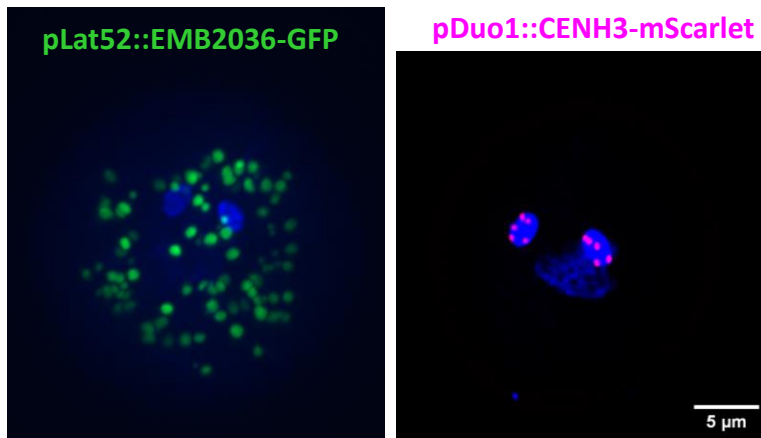
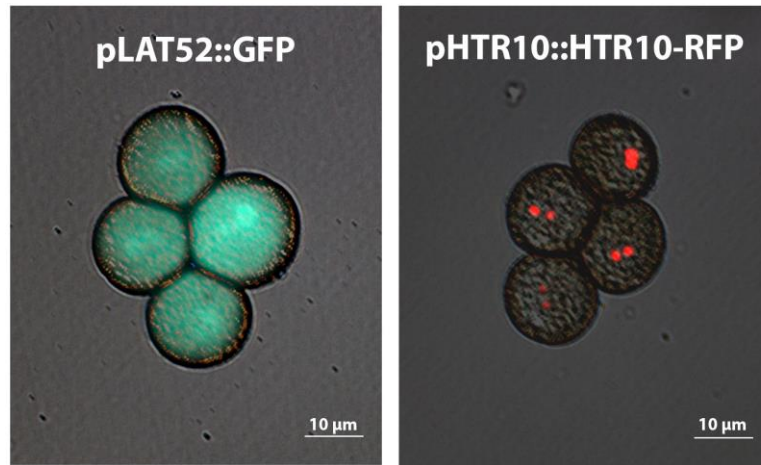
Fluorescenčně značené proteiny (markery), které budeme sledovat v pylu huseníčku:

pLAT52::GFP (cytoplazma vegetativní bky)

pHTR10::HTR10::RFP (jádra sperm. buněk)

pLAT52::EMB2036::GFP (plastidy)

pDuo1::CENH3-mScarletH (centromery jader sperm. buněk)

Cílem úlohy je pozorování a popis lokalizace dvou markerů huseníčku a jednoho markeru v tabáku (pyl+pylová láčka) na subbuněčné úrovni.

1. Jaké subbuněčné kompartmenty jsou označené jednotlivými markery, v jakých buňkách? (Výsledky z tabulky rozved'te v závěru.)

1. Organely v pylu a pylových láčkách

Další fluorescenčně značené proteiny (markery), které budeme sledovat:

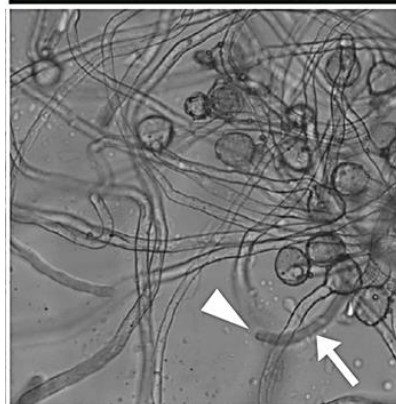
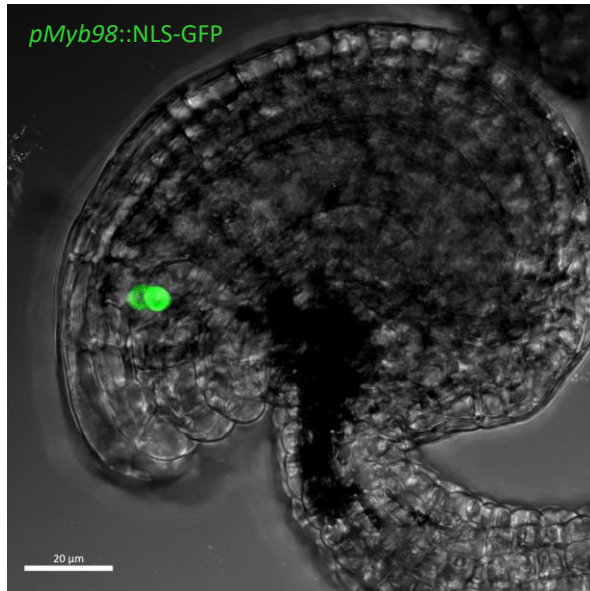
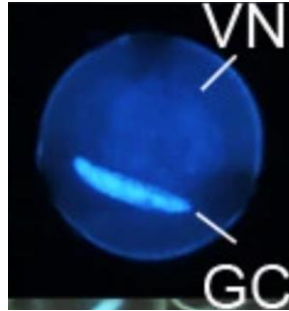
Vajíčka huseníčku

pMyb98::NLS-GFP (jádra synergid)

Pyl a pylové láčky tabáku

proLat52::eIF3m-YFP (ribozomy)

pLAT52::YFP (cytoplazma vegetativní bky)

Cílem úlohy je pozorování a popis lokalizace markerů ve vajíčkách huseníčku a pylu a pylových láčkách tabáku na subbuněčné úrovni.

1. Jaké subbuněčné kompartmenty jsou označené jednotlivými markery, v jakých buňkách? (Výsledky z tabulky rozved'te v závěru.)
2. Mění se lokalizace markerů v pylu a v pylové láčce – značí stále ty samé kompartmenty?
3. Co se s markery děje při klíčení pylu – porovnejte fotodokumentaci pylu a pylových láček a popište, co se s markery/s celou buňkou děje.

Nagahara et al. 2021, Detection of a biolistic delivery of fluorescent markers and CRISPR/Cas9 to the pollen tube

Hafidh et al. 2012, Comprehensive analysis of tobacco pollen transcriptome unveils common pathways in pollard cell expansion and underlying heterochronic shift during spermatogenesis

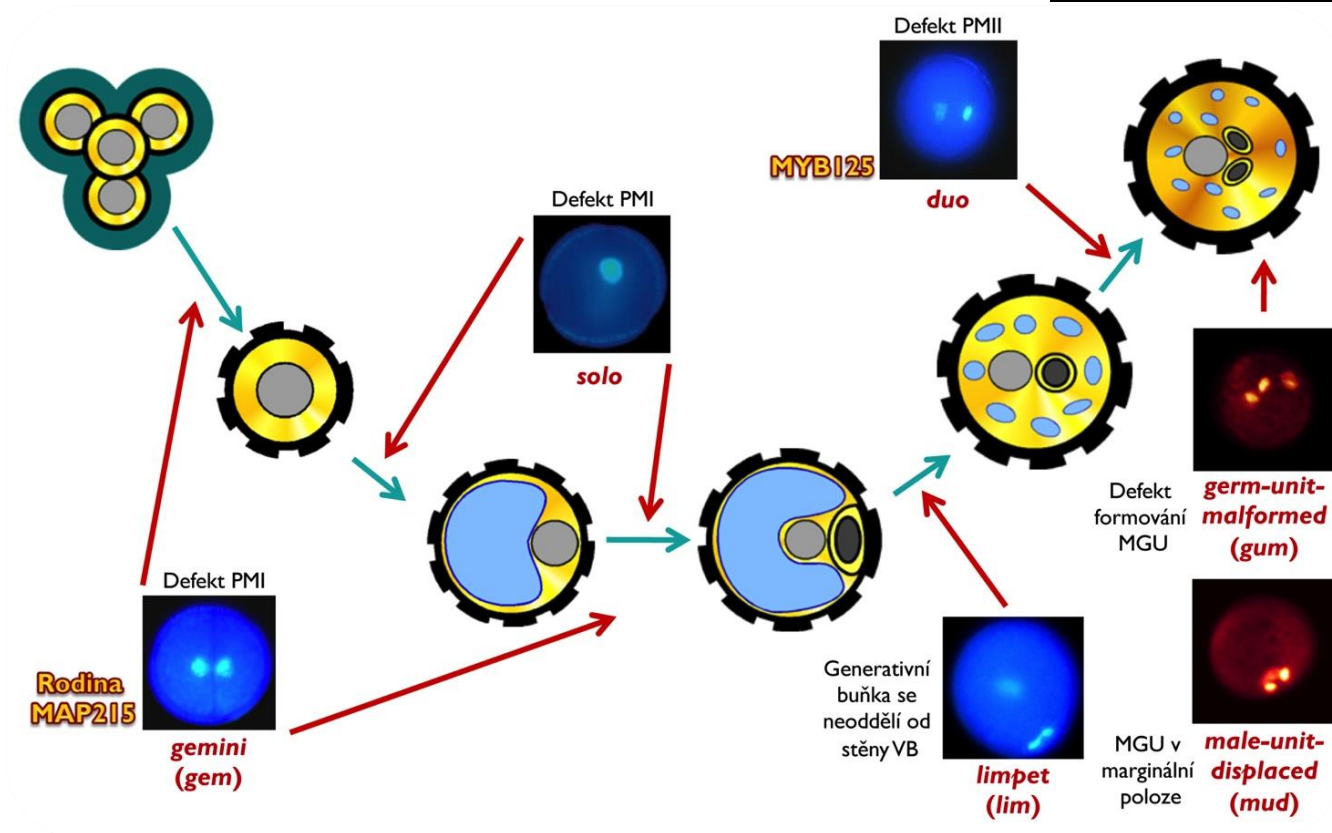
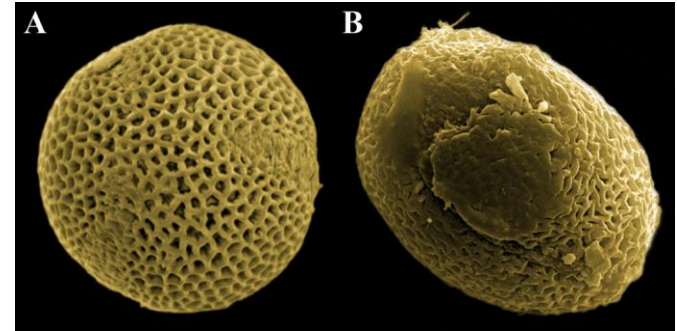

Co se může pokazit?

Špatné uložení pylových obalů

Buněčná polarizace

Buněčné dělení

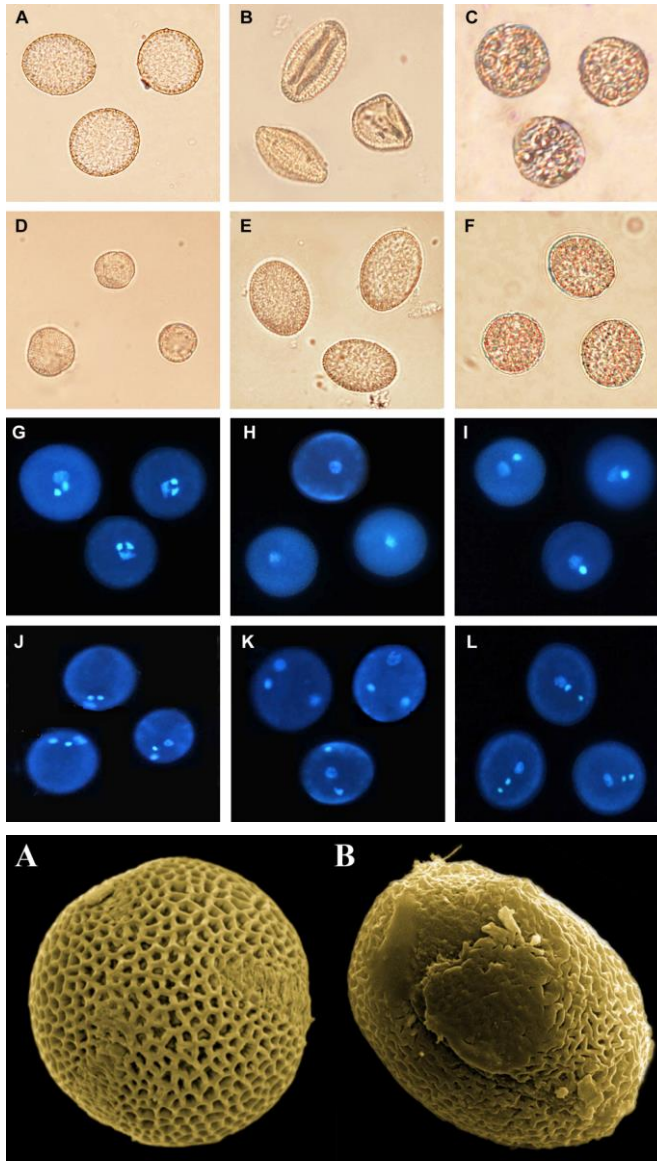

4. Vývojové mutace pylu

Budeme provádět
fenotypovou analýzu
mutanta *Ebryo
Defective 2036*
(*e2036-3*):

e2036-3 (mutant)

Col-0 (kontrola)

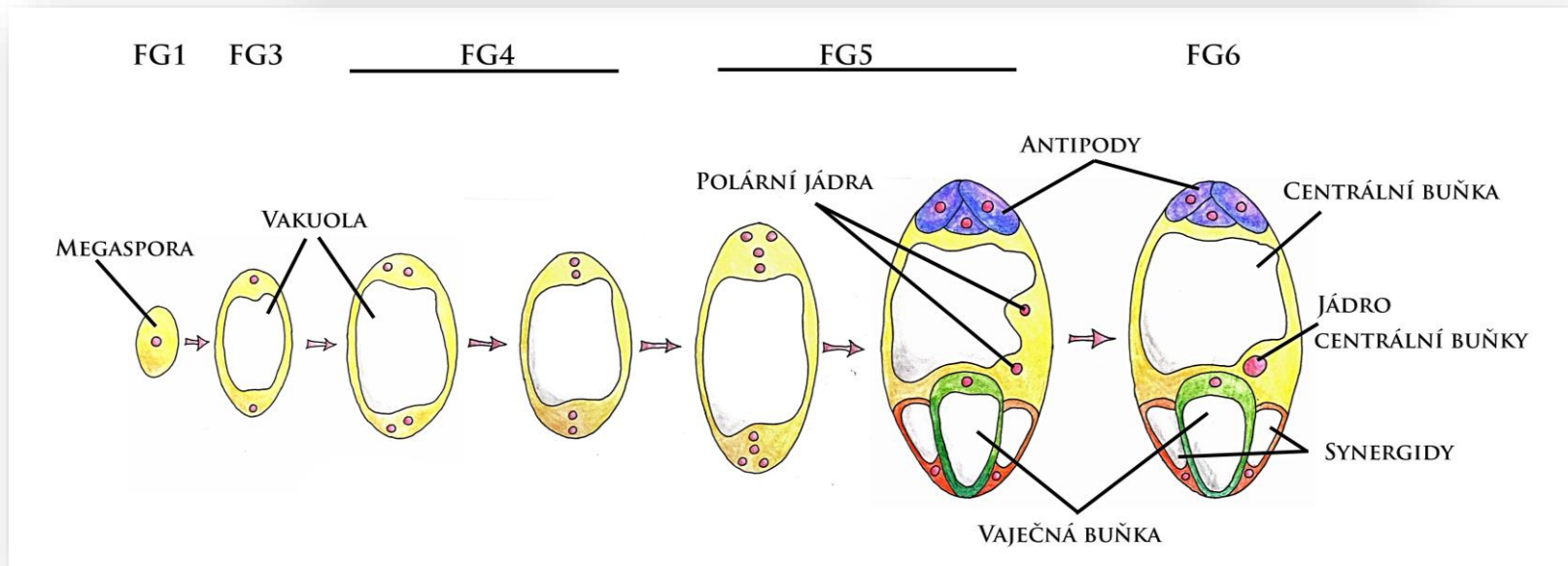
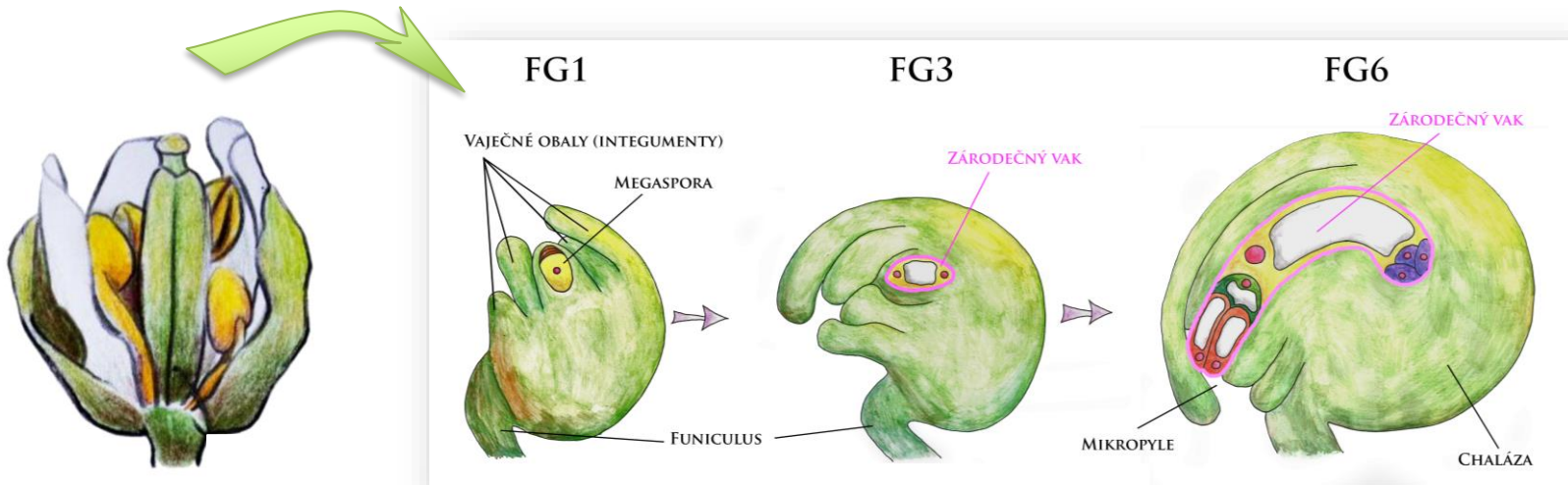

Co vše se může v pylu pokazit?
Cílem je provedení fenotypové
analýzy a popis ovlivnění vývoje
pylu s absencí příslušného
genu.

1. Popište identifikované pylové
defekty inzerčního mutanta ve
světelném poli a UV spektru. (1-2
fenotypy a kontrolní vzorek včetně
fotodokumentace). Jaké jsou
rozdíly mezi kontrolním a
mutantním vzorkem?

2. Čím jsou způsobeny pozorované
defekty?

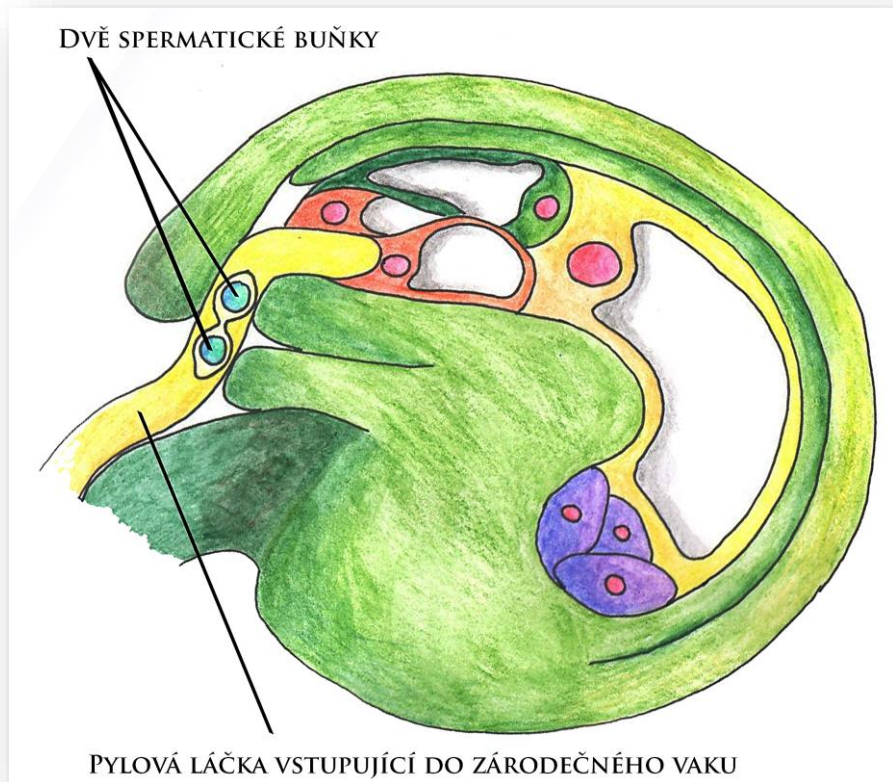
Vývoj samičího gametofytu

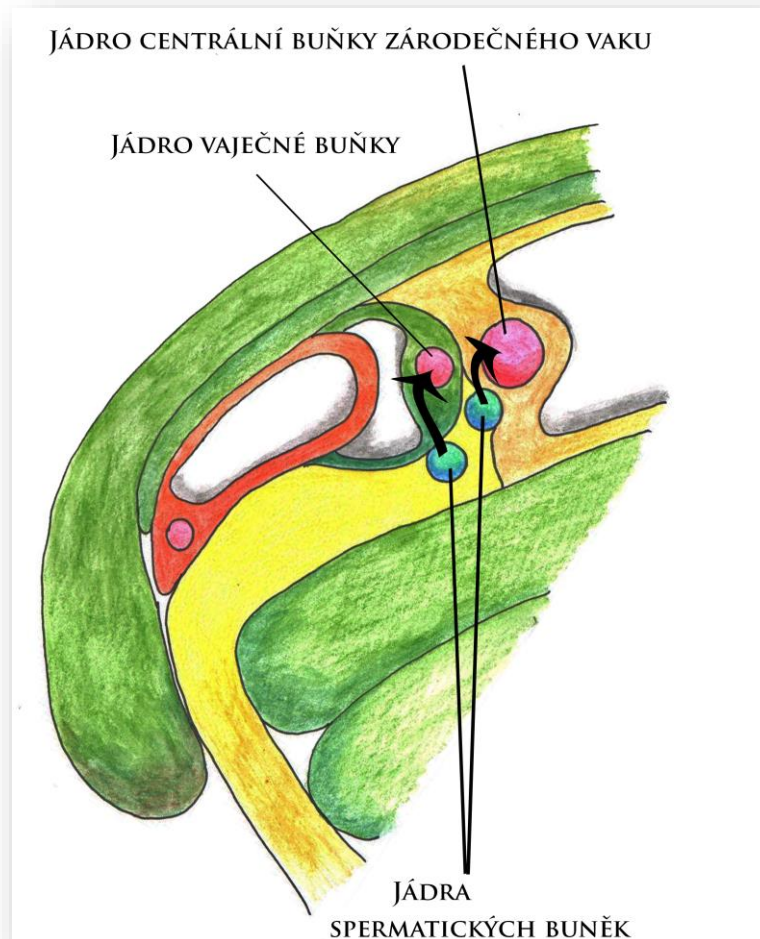

Dvojité oplození

Růstání pylové láčky až k vajíčku, prorůstání k zárodečnému vaku skrze mikropylu

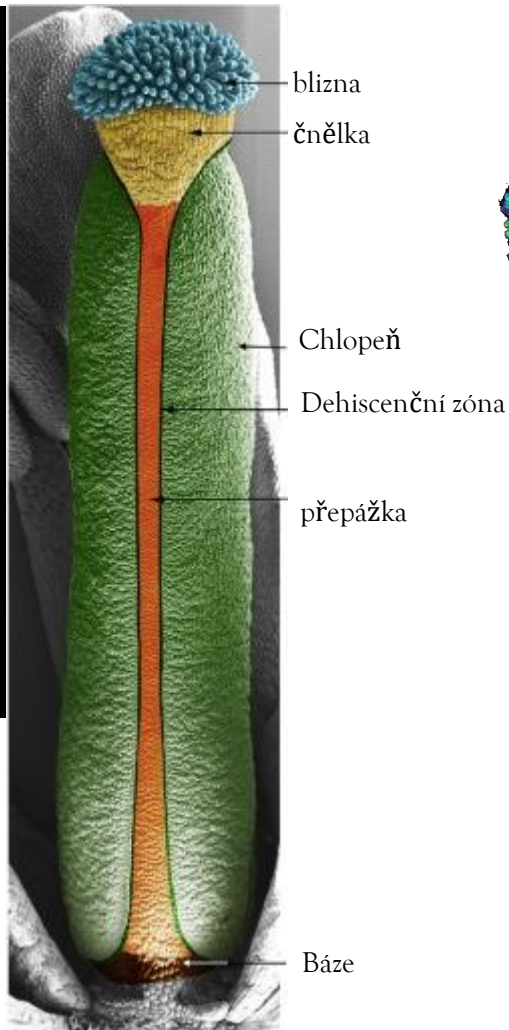
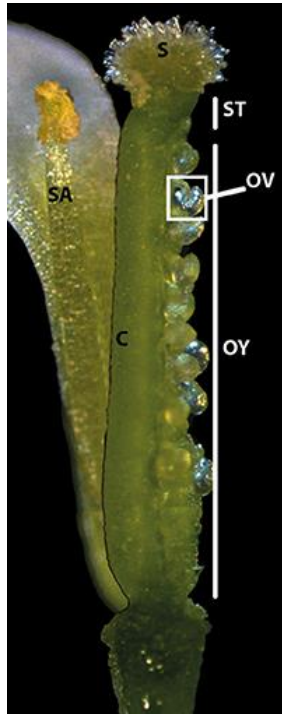

Prasknutím pylové láčky jsou uvolněny spermatické buňky

2. Jak atraktivní jsou vajíčka?

Budeme sledovat atraktivitu vajíček u rostlin s konstruktem pLat52:GUS pomocí Blue Dot Assay

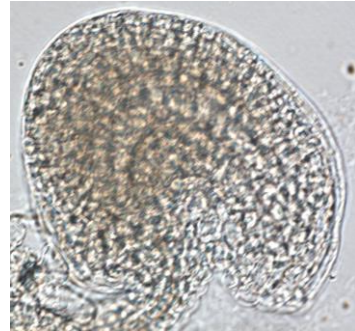
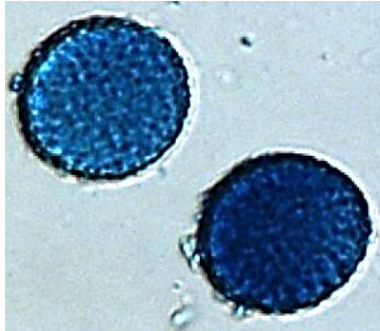
1. Jak vypadá oplozené a jak neoplozené vajíčko (popište rozdíl, který vidíte).

2. Proč v oplozeném vajíčku pozorujete Blue Dot? Jak došlo k jeho obarvení? (Popište princip.)

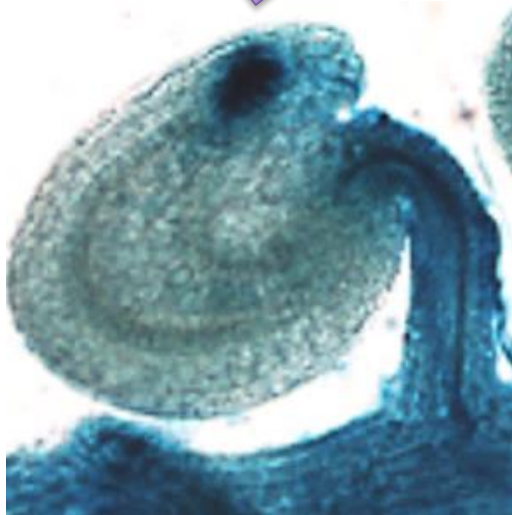
2. Jak atraktivní jsou vajíčka?

Pyl (pLat52::GUS) +

Vajíčko

Blue dot (modrá tečka)

Budeme sledovat atraktivitu vajíček u rostlin s konstruktem pLat52:GUS pomocí Blue Dot Assay

1. Jak vypadá oplozené a jak neoplozené vajíčko (popište rozdíl, který vidíte).

2. Proč v oplozeném vajíčku pozorujete Blue Dot? Jak došlo k jeho obarvení? (Popište princip.)

Časový harmonogram úloh

Podepište si protokol, je váš!

- 1. Příprava media a barvicích pufrů.**
- Úloha **1**: (bod B2): nasadit pyl tabáku na barvení DAPI
- Úloha **1**: (bod A3): nasadit láčky tabáku na *in vitro* růst
- Úloha **3**: Přečíst bod 1, provést body 2-3: nasadit barvení květenství GUS
- Úloha **2**: (body 1-6): izolace vajíček, nasadit barvení Blue Dot
- Úloha **4**: (body 1-2): pylové mutace **FOTO mikroskop**
- Úloha **3**: (bod 4): promotory-GUS **FOTO stereolupa**
- Úloha **2**: (bod 7): Blue Dot **FOTO mikroskop**
- Úloha **1**: láčky tabáku (bod A4), pyl tabáku a huseníčku (body B3-B5),
vajíčka huseníčku (body C1-C4) **FOTO mikroskop**